

J E D I N Ý Ľ A V I C O V Ý M E S A Č N Í K N A S L O V E N S K U

KROKY 05

1. máj na Slovensku a vo svete
Farizejstvo na Katolíckej univerzite
Prapodivný boj proti „terorizmu“

X. ročník 2013 0,50 EUR

8588003939012

Veľká Británia, 1984. Orwellov rovnomenný román zatiaľ ostáva len fikciou, ktorá začne dostávať reálne kontúry až o niekoľko desaťročí neskôr. V krajine momentálne kulminuje nezamestnanosť. Z jedného miliónu nezamestnaných na konci vlády labouristov narástol počet ľudí bez práce na viac ako tri milióny.

Vláda železnej lady tvrdo a konfrontačne vystupuje proti odborom, zatvára bane. Nespokojní baníci vstupujú do štrajku, ktorý po celej krajine trvá jedenásť mesiacov. V čase, kedy Thatcherová vyzýva na podporu poľských odborov Solidarita, sú britskí baníci rozháňaní obuškami. Ťažkoodenci, jazdecká polícia, ale aj bežní policajti stoja proti nespokojnému davu. Ministerská predsedníčka dokonca prirovná tento konflikt k Falklandskej vojne. Symbolom jej pádu sa stala tzv. „Bitka na Trafalgarskom námestí“, kedy nespokojní Londýňčania proti „dane z hlavy“ protestovali a mali „holé ruce“. Presne tak, ako pár mesiacov pred tým dav v Československu. Pokrytectvo v Thatcherovej postojoch sme si mohli všimnúť už na začiatku jej vlády. Vtedy čelila hladovke prívržencov IRA, ktorí požadovali pre svojich ľudí vo väzeniach štatút politických väzňov. To by ale nemohla v budúcnosti poukazovať na politických väzňov v ČSSR.

Politika nie je jednoduchá. No práve z toho dôvodu odmietam jednostranné a nekritické velebenie politikov na jednej strane a neustále hanobenie inej skupiny politikov na strane druhej. Divím sa ódam na adresu Thatcherovej zo strany našich médií a politikov. Nebola o nič lepšia, ako politici vo východnom bloku. Počas jej vlády boli rovnako zatvorení ľudia z politických dôvodov. Je zodpovedná za rovnako tvrdé zásahy proti demonštrantom. A vôbec nechápem jej oslavovanie ako človeka, ktorý strednej a východnej Európe priniesol slobodu. Vždy boli známe jej protieurópske postoje. Neželala si zjednotené Nemecko, ani zjednotenú Európu. Keď padal berlínsky múr zdesená volala Gorbačovovi, aby použil vojsko. Toto je politická ikona hodná ospevovania? Pre mňa nie.

Artur Bekmatov

Obsah

3 Komunistický zázrak verzus...

4 1. máj na Slovensku

Fotoreportáž

4 1. máj vo svete

Fotoreportáž

6 Kedy nastane ten čas?

9 Farizejstvo na Katolíckej univerzite

10 Na zamyslenie

Príspevok čitateľa

12 Prapodivný boj proti „terorizmu“

Analýza Ivana Luljáka

13 Krvavé udalosti v Košútoch

14 Mikroregión Galanta

15 Aký je kapitalizmus súčasnosti

Máte zaujímavý článok, príbeh, informáciu, o ktorej by sa mali čitatelia dozvedieť? Pošlite nám ju! **STAŇTE SA AJ VY TVORACAMI OBSAHU KROKOV!** Posielajte nám aj akékoľvek nápady, postrehy, či výhrady. E-mail: redakcia.kroky@gmail.com Pošta: Redakcia Kroky, Hattalova 12, 831 03 Bratislava

KROKY - jediný ľavicový mesačník na Slovensku vydáva ISKRAPRESS, s. r. o, Hattalova 12, 831 03 Bratislava, tel.: +421 2 44644101, www.kss.sk, e-mail: kroky@kss.sk, redakcia.kroky@gmail.com. Číslo účtu: Tatrabanka a.s. 2624028107/1100 Predseda redakčnej rady: Ing. Pavol Suško, poverený redaktor: Bc. Artur Bekmatov. Zadané do tlače: 15. máj 2013. Redakcia si vyhradzuje právo príspevky skrátiť, redakčné upraviť alebo aj neuverejniť. Nevyžiadané rukopisy nevraciam. Tlač: MERKANTIL, Jána Psotného 8, 911 05 Trenčín. Distribúcia: Média Print Kapa, Bratislava. Registrácia: MK SR 3306/2009 Objednávka na odber KROKOV: ISKRAPRESS,s.r.o, Hattalova 12, 83103 Bratislava, e-mail: kroky@kss.sk

Komunistický zázrak verzus kapitalistická chudoba

Podľa údajov Svetovej banky v roku 1981 až 50% populácie sveta (2 miliardy ľudí) žila v extrémnej chudobe, t.j. za menej ako 1,25 amerického dolára na deň.

Karol Ondriaš

V roku 2012 to bolo už len 20% populácie. Ako je uvedené na obrázku, tento úspech (t.j. 95% úspechu) bol dosiahnutý vďaka politike komunistickej Číny, kde za posledných 30 rokov klesol počet chudobných o 680 milióna obyvateľov. Tragédiou je, že za toto obdobie prudko narástla chudoba v Južnej Ázii a v Subsaharskej Afrike.

A ako to je v našej slobodnej Európe a Východnej Európe konečne oslobodenej od komunistickej totality? Podľa Trend 18.3.2013: Veľkosť potravinovej pomoci, ktorú distribuuje Červený kríž po celej Európe, dosahuje za

desaťročia nevídané úrovne. Milióny Európanov sú závislé od charity, potrebujú nielen prístup k bezplatnému jedlu či vode, ale aj k oblečeniu a prístrešku. Podľa organizácie je to jasný dôkaz toho, aký alarmujúci vplyv má kríza na najširšie vrstvy obyvateľov.

Len v Španielsku sú na potravinovú pomoc odkázané tri milióny ľudí. Veľký počet chudobných, ktorí sa o seba nedokážu postarať, je aj v Grécku či Bulharsku, Červený kríž však poskytuje potravinovú pomoc až v dvadsiatich krajinách Európskej únie. Alarmujúca je aj situácia v Rumunsku, kde žijú tri milióny obyvateľov v absol-

útnej chudobe. Predstavuje to 14% celej populácie, menej závažná relatívna chudoba dosahuje 40% hranicu. V minulom roku tam Červený kríž rozdelil 81-tisíc rodinám viac ako 500 ton potravín. Mimoriadne zlá situácia je aj v Bulharsku, s chudobou sa tam podľa údajov z roku 2011 potýka takmer polovica populácie.

A ako je to na Slovensku? O tom netreba písať, choďte sa pozrieť za Trnavu, Nitru, alebo ak chcete ušetriť na cestovnom, stačí, keď sa pozriete do peňaženky.

Nech žije socializmus!

Prvý máj na Slovensku

Napriek smutnej realite slovenského človeka, ktorý častokrát žije od výplaty k výplate (pokiaľ má to šťastie, že pracuje), bol prvý máj na Slovensku pokojný. V duchu hesla „dajte ľuďom chlieb a hry“ sa predstavitelia najsilnejších politických strán zúčastňovali na majálesoch organizovaných stranickými štruktúrami. Jedinou politickou silou, ktorá poňala tento dátum ako deň odporu a protestu bola KSS. Oproti minulému roku bol citeľný nárast účastníkov, zvýšenie počtu miest, kde sú organizované prvomájové protesty a pod.

Pre západoslovenských komunistov bola na tento deň vybraná Bratislava. Na Námestie SNP prišli približne dve stovky komunistov. Ďalším miestom prvého mája na západnom Slovensku bola Prievidza. Tu bolo zhromaždenie spojené s kultúrnym programom a prehliadkou veteránov. Celkovo prišlo podujatie prievidzkých komunistov podporiť okolo 300 ľudí.

Stredné Slovensko bolo na protesty bohatšie. Zvolen, Dolný Kubín, Lučenec, Turčianske Teplice. Tu všade komunisti protestovali. Turčianski komunisti organizovali protest v predvečer prvého mája, 30. apríla. Stalo sa tak prvýkrát po siedmych rokoch čo komunisti vyšli do ulíc kúpeľného mestečka.

Podobne ako Turčania, aj Spišiaci protestovali 30. apríla. Tým sa ale zoznam podujatí na východe neskončil. Ďalšími boli Michalovce a najživšie bolo už tradične v Košiciach. Bolo by zbytočné mrhať slovami a papierom na opis týchto podujatí, preto vám radšej ponúkame fotografie z jednotlivých miest, aby ste si utvorili názor sami.

Redakcia

Prievidza

Turčianske Teplice

Bratislava

Dolný Kubín

Zvolen

Košice

Bratislava

1.máj vo svete

Zatiaľ čo na Slovensku bol prvý máj dňom pracovného pokoja, počas ktorého sa väčšina obyvateľstva snaží oddychovať, vo zvyšku krajín sveta sa tento deň niesol v znamení revolty a protestov za lepšie podmienky.

Takmer každá európska krajina bola dejiskom mohutného prvomájového protestu. Najväčšie nepokoje sa už tradične odohrávali na juhu – v Grécku, a Španielsku. Tieto krajiny zasiahla hospodárska kríza najtvrdšie a obe sťažila o prvenstvo v miere nezamestnanosti s 26 percentami. Na nepokoje a strety s políciou sa zvrhli aj demonštrácie v Turecku, Taliansku a Portugalsku.

V ďalších krajinách bol takisto zaujímavý priebeh protestov. V súvislosti s májovým sprievodom v Rusku informovali médiá len o podujatí organizovanom stranou Jednotné Rusko. Nespomenuli, že v uliciach Moskvy protestovalo päťdesiat tisíc komunistov požadujúcich demisiu prezidenta a vlády. Do Nemec-ka dokonca naše ministerstvo zahraničia odporučilo počas prvého mája našim občanom necestovať. Ulice maďarskej Budapešti boli miestom demonštrácií proti vláde Viktora Orbana.

V Ázii demonštrovali státisíce ľudí za dôstojné pracovné podmienky. Indonézia, Bahrajn, Filipíny, India, ale aj Južná Kórea. Tu všade vyšli pracujúci bok po boku do ulíc. Pozadu nezostala ani Amerika. V Latinskej Amerike mal prvý máj dvojaký charakter. Na Kube a Venezuele sa obyvateľstvo zúčastnilo tradičných prvomájových sprievodov, zatiaľ čo v Čile a Kolumbii sa tento deň niesol v znamení revolty študentského hnutia. Protesty neobišli ani Sever kontinentu. V USA protestujúci z hnutia „Occupy“ vyšli do ulíc New Yorku, Washingtonu a Seattleu. Študenti boli, tak ako v Čile a Kolumbii hlavnou silou protestov v kanadskom Montreale.

Redakcia

Grécko

Rusko

Španielsko

Turecko

USA

Taliansko

Rusko

Viera Klimentová

Kedy nastane ten čas...?

Máme za sebou ďalší 1. máj. Niekde bol príjemný, slnečný a mnohí si zbalili kufre, nasadli do svojich tátošikov a išli si užívať prírodu či možno až päť dní voľna niekde na chate a grilovačke. Z mnohých miest sa ozývali povzbudzujúce pokriky fanúšikov futbalu súperiacich družstiev s logami politických strán. Na mnohých miestach sa organizovali majálesy, so šíriacou sa vôňou gulášu. „Zástupcovia ľudu“ si zarečnili pred svojimi obdivovateľmi a vyzdvihli význam a výhody nášho vstupu do „Veľkej krajiny snov a peňazí“ – Európskej únie.

Keď sa pred viac ako dvadsiatimi tromi rokmi plnili námestia ľuďmi opojenými opiom demokracie, falošnej slobody a predstaveniami dovtedy uznávaných hercov, meniacich sa na „chudobných populárnych teatroánikov“, nikto netušil a ani by nebol uveril, že štrngajúcimi kľúčmi „odzváňajú“ istotám základných ľudských potrieb, istotám základných ľudských práv, istotám každého nadchádzajúceho dňa.

Za pomoci farizejov, karieristov a zapredancov (aj z radov KSČ a KSS) dokázali zraziť na kolená a pokoriť myšlienky sociálne spravodlivej spoločnosti – socializmus. Dokázali to. Nastala „vytúžená“ zmena. Sme „slobodní“, ale chudobní. Máme možnosť nakupovať v obrovských nákupných centrách, ale nemáme za čo. Máme široké možnosti vzdelania, ale bez ďalšieho uplatnenia. Máme demokraciu, ale strach. Obyčajný človek nevychádza z úžasu, čo všetko máme a kde sa to všetko nabralo – tolké bohatstvo (v rukách jednotlivcov), úžasné celebrity (negramotné, vulgárne a arogantné), úplatkárstvo (bujnejšie až k samému vrcholu štátnej moci), kriminalitu (ďaleko presahujúcu taliansku mafiu).

1. máj mal od roku 1990 na Slovensku už rôzne podoby. Od osláv, cez spomínané majálesy až po protestné zhromaždenia.

Úmyslom každej doterajšej vlády, či pravicovej, alebo súčasnej sociálno-demokratickej, je snaha zbaviť sa toho posledného spojenia. Dať 1. máju iný zmysel a podstatu, ktorý ho doteraz symbolizovali sa podarilo 1. mája 2004. Nie je to náhoda. Dominanciu tohto, pre väčšinu ľudí významného dňa boja za prácu a dôstojné pracovné podmienky, vystriedala politikmi deklarovaná radosť, že patríme do veľkej rodiny Európskeho spoločenstva. Aj keď len v úlohe pokorného služobníka, zbavujúceho sa svojej národnej identity a hrdosti a poslušne až iniciatívne plniaceho nariadenia prichádzajúce z Bruselu.

Slovensko je dnes krajinou, ktorá zápasí s vysokou nezamestnanosťou – takmer pol milióna ľudí je bez práce. Tento údaj však nevystihuje pravdivý obraz. Veď nezamestnaní nie sú len tí evidovaní na úradoch práce, ale aj ďalšie tisíce vyradených z evidencie, tisíce ľudí, hľadajúcich príležitostné práce, či dobrovoľne sa neprihlásených ľudí, aby si mohli nájsť „lepšie platenú prácu“. Kto vie teda povedať presne, koľko ľudí je bez práce? A má o to vôbec niekto záujem?! Koho zaujímajú osudy ľudí, ktorí chodia od dverí ku dverám podnikov, súkromníkov, živnostníkov a hľadajú si prácu? Koho zaujíma osud rodín, ktoré ostali bez strechy nad hlavou len preto, že ich živitelia matka, či otec stratili prácu a na dvere im zaklopali novodobý inkvizítor - exekútor? Koho zaujíma, ako klamú, zdierajú a podvádzajú niektorí zamestnávateľia?! Inšpektoráty práce šetria podnety, alebo robia námatkové kontroly. To však nestačí a problémy nerieši. Strach a nádej ľuďom nedovolia, aby sa sťažovali. Chudoba a strach z pomsty im nedovolia, aby so svojim problémom a trpkou skúsenosťou podali žalobu na súd. Odkiaľ by vzali peniaze na zaplatenie súdnych trov a kde majú istoty, že právo a spravodlivosť budú na ich strane? Kto má odvahu zažalovať zamestnávateľa, že mu nevyplatil mzdu?! Kto má odvahu povedať pravdu, že pracoval u zamestnávateľa viac ako dva-tri dni bez akéhokoľvek pracovno-právneho

vzťahu (akože na skúšku), bez prihlásenia v sociálnej, či zdravotnej poisťovni. Mnohí sa uspokojia s tým, že ich „vyskúša“, že ich vezme len „na skúšku“. A potom im povie: „Nie som spokojný“, alebo „Zajtra už neprídte“. Takto si často pokryje celý mesiac a zamestnanec ho nestojí ani cent. Je to určite právny deficit a nádej zamestnať sa. A potom príde vytriezvenie, zlosť a výčitky. Ľudia sú však ticho, nezažalujú takýchto podvodníkov. Majú strach a zostane im len trpká skúsenosť, prázdna dlaň a peňaženka. Raz sa tento cirkus musí skončiť. Od volieb do volieb ľudia čakajú a dúfajú, dôverujú, podporujú a niekedy aj obdivujú. Veria, že raz sa tie poslanecké sľuby splnia.

Je namieste otázka: „Poznajú „zástupcovia ľudu“ život ľudí?“ Vedia, čo to znamená nezarobiť viac ako minimálnu mzdu a pracovať „ako otrok“. Vedia, čo to znamená vážne ochoriť a nemať na lekára, na lieky?. Vedia, čo to znamená poctivo pracovať a nehrať ľuďom trápne divadlo a predvádzať sa v Smotánke v drahých outfitoch! Vedia, čo to znamená v priemernej rodine, prežívať z mesiaca na mesiac, triť biedu a rátať centíky?!

1. máj je príležitosťou vyjsť do ulíc. Do ulíc však musia vyjsť tí, ktorí si uvedomujú svoje ťažké postavenie, tí, ktorých sa problémy priamo dotýkajú. Tí musia zakričať: „Dost bolo vlády zbohatlíkov a podvodníkov!“, „Dost bolo falošných predvolebných sľubov!“, „Stačilo páni poslanci, už sa na tú Vašu komédiu nedá pozerat!“. Ale do ulíc musia vyjsť ľudia, ktorých sa bieda a ťažký život priamo dotýka. Námestia a ulice musia zaplniť nezamestnaní, vykorisťovaní, prepúšťaní. Len táto masa ľudí je silou, ktorá dokáže otriast mocou opojených vládcov Slovenska. Len táto masa vzbudí v nich obavu o svoju moc. Len táto masa je schopná zmeniť systém, zinscenovaný a nastolený prevratom na prelome osemdesiatych a deväťdesiatych rokov.

Kedy nastane ten čas a ľudia pochopia, že majú v rukách veľkú moc?

Pastoračné centrum Katolíckej univerzity nechcú poznať pravdu?

Artur Bekmatov

Súčasná situácia v Sýrii nie je z pohľadu tamojšej kresťanskej menšiny vôbec lichotivá. Na strane povstalcov bojujúcich údajne za slobodu a demokraciu tvoria väčšinu bojovníkov radikálni islamisti, ktorí popravujú kresťanov pre ich vieru, plienia kostoly a ničia vzácne historické a kultúrne pamiatky súvisiace s kresťanskou vierou.

Postavenie kresťanov nielen v sýrskom konflikte, ale celkovo na Blízkom východe mala byť téma besedy s Ing. Jalalom Suleimanom, PhD., pôvodom zo Sýrie, na pôde Univerzitného pastoračného centra Jána Vojaššáka pri Katolíckej univerzite v Ružomberku. Jalala Suleimana mnohí určite poznajú ako aktivistu z radov KSS. Je podpredsedom strany, často reční na podujatiach, no okrem iného je odborníkom na arabský svet. Čo však mnohí z čitateľov nevedia je, že Jalal patrí práve ku kresťanskej menšine v Sýrii a je dokonca poradca Gregora III. Lahamu - Patriarchu Antiochie a celého východu pre záležitosti ekumenizmu. Jalal je v súčasnosti dôkazom toho, že človek môže byť veriaci a zároveň komunista. Je dôkazom toho, že súčasná KSS má vo vzťahu k veriaci jasny postoj – berie ich ako akéhokoľvek iného človeka. Iný prístup má však súčasná katolícka cirkev.

Termín spomínanej besedy bol dohodnutý, v priestoroch univerzity viseli pozvánky na toto podujatie, záujem zo strany študentov bol podľa našich zdrojov značný, no stalo sa to, čo je charakteristické len pre autoritárske a totalitárne režimy.

Niekomu sa znepáčila Jalalova politická orientácia a behom niekoľkých minút, bola udalosť zrušená. Bolo by neobjektívne písať článok bez vyjadrení oboch strán. Jalalov postoj je jasný, nesúhlasí s konaním pastoračného centra: „**Bože odpusť im, lebo nevedia, čo činia! Študenti a učitelia majú právo dozvedieť sa, čo sa deje v Sýrii a s kresťanmi na Blízkom východe z prvej ruky od kresťana z východu!**“, povedal Jalal.

Za Univerzitné pastoračné centrum zaujal stanovisko k tomuto incidentu Jozef Žvanda, Duchovný správca UPaC Jána Vojaššáka v Ružomberku: „**Hlavným dôvodom zrušenia prednášky bola politická aktivita pána Suleimana v KSS. Byť kresťanom a zároveň aktívne sa angažovať v KSS je nezlučiteľné. Toto bol jediný dôvod, prečo sme prednášku zrušili. Danú skutočnosť sme pri príprave podujatia prehliadli.**“

Takýmto spôsobom sú katolíckymi vzdelávacími inštitúciami „ctené“ hodnoty ako pluralita názorov, tolerancia, snaha šíriť pravdu a mier. Tieto hodnoty môžu poľa vedenia spomenutých inštitúcií šíriť len „vyvolení“. Každý, kto nezapadá do šablóny správneho kresťana, nemá na univerzite miesto. Argument, že Jalal je aktívny politik neobstojí. Na slovenských univerzitách je bežnou praxou, že na ne chodia prednášať aj aktívni politici. UKF v Nitre tak napríklad poctili návštevou v rozmedzí niekoľkých dní Ivan Mikloš a Róbert Fico. Na trenčianskej univerzite dokonca Ficovi naháňali poslucháčov. V prípade Jalala však ide o jasný antiko-

munizmus. Je viac ako pravdepodobné, že ak by bol členom inej strany, beseda by zrušená nebola.

Spomenutý incident nás utvrdzuje v tom, že cirkev a kresťanstvo sú dve odlišné veci. Kým s kresťanstvom ako takým nemajú komunisti problém vo väčšine krajín, cirkev je organizáciou parazitujúcou na súčasnej spoločnosti využívajúc pri tom vznešené hodnoty pôvodného kresťanstva. Ako komunista som presvedčený o tom, že kresťanstvo a komunizmus majú mnoho styčných bodov, mnoho podobných ideí, no cirkev je úplne zbytočnou inštitúciou, ktorú človek na to, aby veril, nepotrebuje.

Navyše, UPaC znemožnilo študentom vypočúť si pravdu o dianí v Sýrii, nepriamo sa pridali k mainstreamovým médiám a zamľali pred mladými ľuďmi pravdu. Prečo? Lebo pravdu chcel povedať kresťan, ktorý je zároveň komunistom.

Na webovej stránke ružomerského pastoračného centra ma zaujal slogan, ktorý je tam umiestnený: „**Kde je Pánov Duch, tam je sloboda**“. Súdiac podľa incidentu s Jalalom Suleimanom Pánov Duch zrejme v pastoračnom centre neprebýva. Inak by tam mohol slobodne prednášať. V súvislosti s tým by si predstavitelia katolíckych vzdelávacích inštitúcií mohli vziať k srdcu výrok bývalého pápeža Jána Pavla II, ktorý správne povedal, že: „**sloboda nadobúda svoju plnú hodnotu až prijatím pravdy. Vo svete bez pravdy stráca sloboda svoj základ a človek je vystavený sile vášní a otvorených alebo skrytých podmieneností**“.

Na zamyslenie

Jednou z často frekventovaných tém je aj problematika takzvaného „dôchodkového systému“. Jeho udržateľnosti, či naopak neudržateľnosti, poprípade jeho alternatívnych perspektív.

Peter Skala

Z listov
čitateľov

Rôzni „stratégovia na všetko“ sa dávajú často počuť všelijakými múdro sa tváracimi úvahami. Moderátori a redaktori médií a ďalší „tiež odborníci“ zľava aj sprava sa neraz doslova predhávajú v duchaplných polemikách o tom, čo je, čo je treba robiť a kde sú chyby. Väčšinou však to, čo ponúka tzv. „pravicová opozícia“ a rovnako tak ľavicovo sa tváriaca „Ficova družina“, zväňa zavádzajúcou demagógiou. Pritom v takýchto polemikách neabsentuje ani demagógia urážajúca a dehonestujúca tú skupinu populácie, ktorá väčšinou po viac ako štyridsať rokov trvajúcej poctivej práce dosiahla dôchodcovského veku. Práca, počas ktorej vytvorila dnes často zatracované, avšak pritom v lepšom prípade prešafarené, v inom prípade vytunelované a často aj rozkradnuté hodnoty, ktoré svojim spôsobom „dožívajú“, a z ktorých taktiež svojim spôsobom ešte profituje časť dnešnej populácie v tzv. „produktívnom veku“ – zamestnaných, nezamestnaných, sociálne odkázaných a dokonca aj tzv. neprispôsobivých občanov.

Nie sú potrebné obzvlášť hlboké ani špekulatívne analýzy, že táto časť aktuálnej populácie v tzv. „dôchodkovom veku“ po niekoľko desaťročí poctivo pracovala, rovnako poctivo odvádzala zákonom určené položky do aktuálneho dôchodkového systému. O to viac zarážajúco pôsobia polemiky, v ktorých neraz zaznieva, že „dnes na jedného dôchodcu pracujú štyria (niekedy sa uvádza, že aj viacerí) reprezentanti v produktívnom veku.“

Takže, ak sa v súkromných a verejnoprávných médiách objavujú úvahy o tom, že na jedného „dôchodcu“ pracuje XY pracujúcich, je to nielen urážka a dehonestácia týchto ľudí. Je to dokonca určitý precedens pre iniciáciu generáčného problému, s reálnou možnosťou prerásť až do konfliktu generácií. Koniec koncov s jeho prejavmi sa už možno stretnúť ako na pracoviskách, tak aj v bežnom živote. A to je sociálny problém, ktorý sa nedá ani prehliadať, ani vedome ignorovať. Môže totiž pôsobiť buď ako časovaná sociálna

bomba, alebo neriadená strela.

Zakončíme teda túto pasáž konštatovaním, že aktuálna generácia dôchodcov si na svoje dôchodky zarobila a pokiaľ ide o aktuálnu časť populácie v produktívnom veku, tak tá si na svoje dôchodky zarába a mala by z nich žiť až sa dočká svojho dôchodkového veku!

Ako je dnes očividné, napĺňanie „spoločnej pokladnice dôchodkových fondov“, bez ohľadu na vízie Správcovských dôchodkových spoločností, ale aj iných, je v útlme, a to z dôvodov systémových, aj z uplatňovanej praxe.

Jednou z takých brzd je ďalšie „nepodarené dieťa kapitalizmu“ – vysoká miera nezamestnanosti. Podľa zverejnených štatistických údajov z februára 2013 miera nezamestnanosti na Slovensku dosiahla hranicu okolo 15 % a v Európskej únii ako celok 12 %. Pritom určite nemožno uvažovať len na úrovni číselných informácií. Pozornejší pohľad na nezamestnanosť ukazuje na regionálnu rôznorodosť tohto produktu kapitalizmu. Na Slovensku máme regióny až s 25 % úrovňou nezamestnanosti. Avšak nejde tu len o regionálnu rôznorodosť (v podmienkach Slovenska, ale aj Európskej únie). Rovnako závažným problémom je, že okolo 30 % z počtu nezamestnaných sú mladí ľudia vo veku do 35 rokov, nezriedka so stredoškolským a dokonca aj vysokoškolským vzdelaním. Osobitnú kategóriu predstavujú tzv. „dlhodobo nezamestnaní“, u ktorých sa s narastajúcou dobou nezamestnanosti postupne stále viac a viac strácajú pracovné návyky, schopnosť a nezriedka aj vôľa hľadať možnosti uplatnenia tam, čo kapitalistická terminológia nazýva „trhom práce“. Narastá tak „armáda sociálne a ekonomicky závislých“, ktorí do dôchodkového systému neprispievajú, avšak zo štátneho rozpočtu odčerpávajú čiastky, o ktorých sa bežnému človeku ani nezdá. Tak dvadsať rokov pôsobenia primitívne divokého kapitalizmu na Slovensku porodilo a živí ďalšie degenerované dieťa, ktoré bez nadsázky možno pomenovať ako „stratenú generáciu“. A vedľa nej, na tomto všetkom parazitujúcu vrstvu „novodobých zbohatlíkov“, nezriedka

„hochštaplerov všetkého druhu“.

So značnou dávkou sarkazmu, či skôr úsmevu cez slzy, si možno spomenúť na slová „veľkého Európana“, istého ryšavého dramatika z Prahy, ktorý sa svojho času kľúčmi štrngajúcemu davu z noembrových tribún prihovárал slovami, že „komunisti vám budú tvrdiť, že príde nezamestnanosť atď. ... a že nič z toho sa nestane pravdou“. Alebo, keď iná skupina demagógov doposiaľ argumentuje frontami na banány, či mandarínky. Dnes sa stali realitou fronty na úradoch práce, na dávky sociálneho zabezpečenia a dokonca na núdzové potravinové dávky. Vyvstáva tak otázka, kde je to „Švajčiarsko“, ktoré podľa protagonistov „slávneho novembra 1989“ malo nastať na Slovensku za päť rokov po prevrate.

Je to až na počudovanie, že na Slovensku je stále dosť ľudí, ktorí mediálne cieľavedomým bludom o žiarivých zajtrajškoch kapitalizmu veria. Iná skupina sa so svojou útechou utieka do kostolov, v ktorých často „vodu kážu a víno pijú“. Tvrdia, že cirkev nemôže platiť dane, lebo ani nevie aké majetky vlastní. A napokon je tu veľká skupina krčmových nespokojencov, ktorí po krčmách vedú učené dišputy a búchajú pästou do stola ako by všetkých najradšej pozatvárali.

Prirodzene, takúto sociálne ekonomickú klímu za peniaze svojich chleboďarcov modelujú globálne aj regionálne médiá. Súčasné médiá sa totiž často chovajú ako akýsi démon, ktorý „nenápadne“ vnucuje vnímanie vecí okolo seba a formovanie názoru tak, ako si to želajú tí, čo ich platia. V tomto slova zmysle na adresu médií v marci 2013 veľmi výstižne poznamenal nový prezident Českej republiky Miloš Zeman, že „*mediá sa zameriavajú na vymývanie mozgov a manipuláciu s verejnou mienkou, pričom vynikajú pozoruhodnou kombináciou minimálnych znalostí a maximálneho sebavedomia*“. Nie je to výstižné? Na margo uvedeného taktiež výstižne píše v jednom zo svojich románov Dominik Dán. Píše: „*televízne figúrky nabádajúce národ k poslušnosti a k láske ku blížnemu... tešia sa zo slo-*

body a demokracie a ubezpečujú masy, že v tomto štáte sa skončilo bezprávie a útlak jednej strany, a že už bude lepšie a stále lepšie, len chvíľu si ešte treba utiahnuť odraté opasky, kým sa neodrazíme od dna“. A ďalej dodáva: „*ľudia večer zalezú do panelákov, pustia si televízor, aby zabudli, osprchujú sa a idú spať v nádeji, že možno zajtra, už zajtra sa to zmení a bude lepšie... nič sa však nemení a klamárov z televízie je treba nakopať a ľuďom povedať pravdu, ľuďom, čo často o ozajstnú pravdu vlastne ani nestoja, ktorej nerozumejú a ani nechcú rozumieť... lebo veria, že keď večer opäť prídu domov ...pustia si telku, osprchujú sa a ľahnú si spať v nádeji, že zajtra, možno už zajtra sa to zmení a bude lepšie ...*“ (Dominik Dán, Popol všetkých zarovná, SLOVART s.r.o., Bratislava, 2005, 167 – 168 s.).

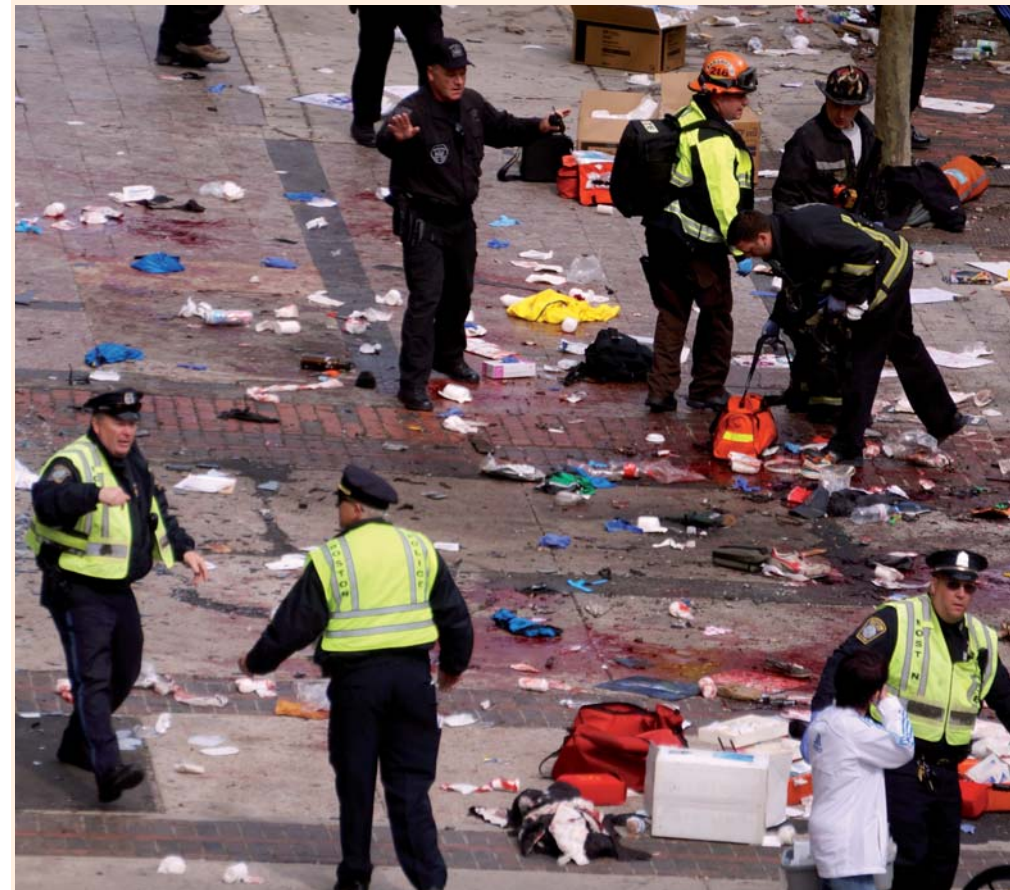
Na záver stojí za to, súčasnú realitu konfrontovať s tým, čo už v roku 1849 vo svojej statí Osemnásť brumaire Ľudovíta Bonaparta. (Ide o štátny prevrat uskutočnený tzv. Spoločnosťou 10. decembra, ktorý mal priviesť k moci Ľudovíta Bonaparta) – povšimnime si historické paralely medzi Chartou 77 a Havlom.

To čo uvádzam ďalej je možno trochu zdĺhavo vtieravé, ale za zamyslenie to určite stojí. Napríklad na strane 251 Vybraných spisov Marxa a Engelsa stojí, že: „*.... národ, ktorý sa domnieva, že revolúciou získal hybnú silu urýchlujúcu vývoj zrazu zisťuje, že bol zanesený späť do odumretej epochy*...“. K tomu na margo takýchto „revolucionárov“ Marx dodáva: „*Vedľa skrachovaných zhýralcov pochybného pôvodu, žijúcich z podozrivých prostriedkov sa tu zišli vagabundi, vyslúžili vojaci, prepustení trestanci, ušli galejnici, lotri, podvodníci, vreckoví zlodaj, komedianti, hráči a pasáci dievčat, majitelia bordelov, literáti, flašinetári ..., skrátka celá tá neurčitá masa, sem a tam zmietaná masa, ktorú Francúzi nazývajú La bohème, skrátka hochštapleri celého sveta ...*“ (299 s.) Po nej nastupuje „*.... počestne sa tváriaca pokrytecky umiernená a otrepaná reč ...*“, tých čo sa dostali k moci (303 s.). Pričom do čela administratívy sa predral „*.... huf chlapíkov, o ktorých aj z najlepších z nich je potrebné povedať, že ani nevedia odkiaľ prišli – hlučná, podozrivá, drancujúca a ziskuchtivá bohéma ...*“ (349 s.)

Súduhovia, občania! Čo myslíte, je tu podobnosť so súčasnosťou? A ak je, je tomu tak len náhodou? Napokon, nemyslíte, že s tým je potrebné niečo robiť?!

Prapodivný boj proti „terorizmu“

Ivan Lulják

Celý svet a jeho verejnú mienku momentálne ovplyvňujú udalosti z Bostonského maratónu. Americké vládne miesta takmer ihneď začali hovoriť, ako to už býva zvykom, o boji proti terorizmu. Čo je to boj proti terorizmu a ako si ho Američania predstavujú?

Už na úvod treba poznamenať to, že americká diplomacia zneužíva antiteroristický boj na vlastné zisťné ciele, inak by sa nemohlo stať, že v Afganistane bojuje proti Al-Kájde a zároveň v Sýrii rovnaké teroristické hnutie podporuje. Americká diplomacia tak preukazuje dvojakú tvár svojej zahraničnopolitickej činnosti.

Teroristické útoky na území USA nie sú ničím novým a takpovediac ani prekvapujúcim. Vždy keď treba rozpútať nejaký vojnový konflikt, ruka v ruke s tým je dávaná do popredia útočná snaha

voči americkému politickému systému i americkému občanovi ako celku. To znamená, že len málo vojnových konfliktov zo strany USA malo nejaký iný dôvod ako „všeobecné ohrozenie“ vlastných občanov.

Pri skúmaní americkej zahraničnej politiky musíme sledovať určité paralely. Americká diplomacia rada stavia do popredia akési neidentifikovateľné všeobecné ohrozenie zo strany „darebáckych“ štátov. Snaží sa tým navodiť akúsi bližšiu špecifický nedefinovateľnú hrozbu, ktorá môže (avšak nemusí) viesť k nejakému teroristickému výpadu voči

„Západnému“ svetu. Pravdaže, u každej krajiny je to iná špecifická hrozba.

Pri Iraku, Líbyi a iných arabských krajinách to je teroristická radikálna organizácia Al-Kájdá, čo má viacero výhod pre americkú diplomaciu. Ako prvú treba vyzdvihnúť kultúrne vplyvy poznačené mohamedánstvom. Nech je režim v arabskom svete akokoľvek svetský, predsa tie vplyvy na kultúrnu minulosť zostávajú. A tak je lepšia možnosť spojiť svetský arabský režim s terorizmom ako napríklad nejakú európsku krajinu. Preto zostáva len otázkou času, kedy sa iracký scenár začne uplatňovať voči Sýrii.

Druhou možnosťou využitia boja proti terorizmu je porušovanie ľudských práv, čo kráča ruka v ruke s americkou diplomaciou. Ak si pozrieme každý ozbrojený útok zo strany USA voči napadnutým krajinám, nemusí tu ísť bezprostredne o terorizmus. Ľudské práva sa tak stávajú dôležitým biznisom v zahraničnej politike USA.¹ O tom, či sa v dotyčnej krajine skutočne porušujú ľudské práva, to je samozrejme pre americkú zahraničnú politiku vedľajšie. Nesmieme ani pustiť zo zreteľa fakt, že americká tajná služba používa pre ňu tak typické, prostriedky ako podplácanie, záškodníctvo, špiónáže, teror i nezastrené vojenské intervencie kráčajúce ruka v ruke s diplomatickým aparátom USA.² Na boj proti dotýčným „darebáckym“ štátom sa okrem terorizmu používa samozrejme aj tzv. psychologická vojna umožňujúca využívať celú škálu ideodiverzných prostriedkov prostredníctvom bielej, čiernej a šedej propagandy.³ Takýto spôsob pretláčania ľudských práv prostredníctvom pôsobenia ideologickej diverzie bol vedený voči Kube, Juhoslávii, Iraku, Líbyi – dnes proti Sýrii a KEDR.

Terorizmus – cesta k porušovaniu ľudských práv

Pri skúmaní dotyčnej problematiky treba povedať, že terorizmus v tomto prípade má dvojaké črty. Tou prvou je odpútanie pozornosti od seba a možnosti zaútočiť na štát, voči ktorému je zameraná zahraničnopolitická pozornosť USA. Ako druhé možnosť obmedzovania ľudských práv samotnému obyvateľstvu v „Západných“ krajinách. Popíšme si o oboch možnostiach trochu viac.

Odpútavanie pozornosti – takto možno nazvať zahraničnú politiku USA voči

krajinám, proti ktorým je zameraná ideologická diverzia. Nie vždy sú ľudské práva dostatočnou motiváciou amerického obyvateľstva ísť do vojny. Odpor amerických obyvateľov voči vojne pomáha zlomiť zvyčajne nejaký teroristický čin, ktorý zvyčajne môže byť v réžii tajných služieb domovskej krajiny, v ktorej sa bombový útok uskutočnil. O tom, že to nie je nič nové, svedčí aj snaha generálneho štábu USA využiť teroristický útok ako provokáciu voči Kube. Roku 1962 americký generálny štáb navrhol prísne tajnú operáciu Northwoods, v ktorej malo ísť o sériu teroristických útokov voči americkému obyvateľstvu, samozrejme vypracovaný americkými tajnými službami. V mene antikomunizmu navrhoval generálny štáb tajnú a krvavú teroristickú vojnu proti vlastnej krajine, aby získali americkú verejnosť pre šialenú operáciu, ktorú hodlali viesť proti Kube. Podľa plánu nazvaného „Operácia Northwoods“, mali byť v uliciach amerických miest strieľaní nevinní ľudia, na širom mori potápané lode s kubánskymi utečencami, vo Washingtone, Miami a Bostone!!!! (výkričníky I.L.) spáchaný rad bombových atentátov. Za bombové atentáty mali byť odsudzovaní ľudia, ktorí s nimi nemali nič spoločné – dôkazy im mali byť podvrhnuté. Podvrhnuté dôkazy mali umožniť obviniť z týchto útokov Fidela Castra a jeho vládu.¹ Nepripomína vám to niečo? Uvedené fakty ľahko môžeme doložiť aj k teroristickému útoku voči USA z roku 2001, ako aj k súčasným udalostiam v Bostone.

Obmedzovanie ľudských práv: Každý teroristický čin sa dá pohodlne využiť aj v krajine, v ktorej sa uďal. Terorizmus umožňuje beztriestne porušovanie ľudských práv, ku ktorým by v normálnej situácii nikdy nemohlo dôjsť. Tak sa terorizmus stáva katalyzátorom porušovania ústavy voči právam obyvateľstva dotyčnej krajiny a s priateľených štátov. Ponižujúce prehliadky na letiskách a železničných stanicach, čipové občianske preukazy umožňujúce lokalizovať ich držiteľa kdekoľvek a kedykoľvek, protiprávne odposluchy, ktorých len zlomok sa dostane na verejnosť – to všetko umožnili udalosti zo septembra 2001. Samozrejme, toto je len zlomok možnosti porušovania ľudských práv. Hrozivejšie je obmedzovanie práva na demonštrácie a slobodu zhromažďovania sa v anglicky hovoriacich krajinách, ako aj umožnenie polícii kedykoľvek bez varovania použiť zbraň. Myslíte si, že je to len paranoidné písanie konšpirátorov? Opak je pravdou.

V Británii je dnes trestné sa zhromaždiť bez povolenia úradov a tie ich nemusia žiadateľom o vydanie vydať. A to aj bez udania dôvodu. Aj demonštrácia je pozorne sledovaná – počas demonštrácie je možné použiť len obmedzené množstvo transparentov, pričom na niektorých demonštráciách môžu byť zakázané úplne. Z dôvodu možnosti „teroristického“ útoku sú aj povolené demonštrácie pri významných štátnych akciách zakázané. V spleti osláv svadby anglického panovníckeho rodu roku 2011 akosi podozrivo uniklo pozornosti buržoáznej tlače obmedzovanie ľudských práv republikánskych organizácii vo Veľkej Británii.

Ešte desivejšou právomocou je využitie strelnej zbrane bez výstrahy kedykoľvek a kdekoľvek ozbrojenými zločkami. Kedysi bolo nemožné, aby vás policajt bez vyzvania zastrelil, dnes v „mene boja proti terorizmu“ je to zlegalizované a občas sa to aj využíva. Roku 2005 vyvolal odpor zásah anglickej polície z leta roku 2005. Britská polícia bez vyzvania a upozornenia zastrelila nevinného brazílskeho študenta Menezesa. Ešte niekoľko dní po incidente britská, ale i naša tlač písala o „úspešnom zásahu proti terorizmu.“ Britskí novinári spievali doslova a do písmena ódy na výkonnosť polície, ktorá dokázala zastreliť teroristu, zodpovedného za teroristické útoky v Londýnskom metre. Až o niekoľko dní sa šokovaný svet dozvedel, že útok polície bol vedený voči nevinnému neozbrojenému študentovi. Napriek odporu a protestom nebol nik z polície odvolaný a vysvetlenie nepodal ani britský premiér. Človeku normálne zostáva rozum stáť a pýta sa, čo by robila „západná“ propaganda, keby sa to stalo v socialistickej krajine.

Záver

Boj proti terorizmu ovplyvňuje verejnú mienku a stavia obyvateľstvo do pozície strachu. Nie všetko však medzinárodným terorizmom je. Veľká časť teroristických útokov spadá do činnosti domácych tajných služieb, tá menšia časť je aspoň z dialky podporovaná. Aj dnes, keď píšem tieto riadky, je snaha zo strany Európskej únie posilniť medzinárodný terorizmus dodávkou zbraní do Sýrie. Americká vláda posilnila medzinárodný terorizmus nezmyselnými štátnymi prevratmi v Tunisku, Egypte, Líbyi – posilňuje terorizmus neskrytou podporou separátnych islamsko-klerikálnych odnoží v Alžírsku a Sýrii Oslabovaním arabských sekulárnych režimov sa po-

silňuje medzinárodný terorizmus a je otázne, dokedy ešte budú trpieť nevinní ľudia, nielen v USA, ale na celom svete.

Krvavé udalosti v Košútoch

Štefan Borovský

Turičné sviatky roku 1931. Komunistická strana v tieto dni organizuje verejné zhromaždenia, lebo predpokladá, že sa na nich bude môcť zúčastniť pomerne veľa ľudí. Zhromaždenia majú byť v Hosťovej, v Horných Salibách a v Košútoch. Okresný úrad však schôdze zakazuje a posilňuje posádky četnických staníc. Do Galantského okresu je sústredených 140 četníkov.

Keď komunisti videli, čo chystajú úrady, zriekli sa usporiadania verejných schôdzí hneď po doručení zákazu. Organizátori košútskeho zhromaždenia, však dostávajú oznámenie o zákaze schôdze plánovanej na 25.mája o 15:00 hod. len v poslednej chvíli, a tak strácajú možnosť upovedomiť verejnosť o zákaze. Do Košút sa chystajú obyvatelia zo širokého okolia, aby si vypočuli prejav komunistického poslanca Štefana Majora. Zástupca okresného náčelníka už predpoludním posla do Košút 42 četníkov. Keď miestni funkcionári strany vidia prichádzať četníkov, rozhodnú sa ísť za veliteľom Součkom, vysvetliť mu, že nemajú možnosť vyrozumieť občanov zo susedných obcí o zákaze zhromaždenia. Souček však túto správu neberie na vedomie. Pred 15. hodinou prichádza do Košút zástup ľudí od Čierneho Brodu s poslancom Štefanom Majorom. Sprievod pristavujú v Košútoch četníci a oznamujú mu, že sa zhromaždenie nesmie konať. Zástup sa dostal až pred obecny dom, kde

¹ O porušovaní ľudských práv v USA pozri článok LULJÁK, Ivan: Biznis zvaný ľudské práva. In. : Stránka KSS <http://www.kss.sk/temy/spolocnost/746-biznis-zvany-ludske-prava.html> /23.IV.2013/
² MICHAJLOV, S.M. : Zpravodajská služba Pentagonu – nástroj agrese. In. : Tajemství tajných služeb USA. Praha: Nakladatelství Svoboda, 1975, s. 48
³ Pozri : LULJÁK, Ivan : O aspektech vedenia psychologické vojny. In. : Osobný blog IvLu na birdz.sk <http://www.birdz.sk/webka/ivlu/blog/o-aspektech-vedenia-psychologickej-vojny/126213-blogsport.html> /23.IV.2013/
Ako aj LULJÁK, Ivan : Vojna bez výstrelov – O aspektech vedenia psychologické vojny. In. : Stránka KSS <http://www.kss.sk/temy/propaganda/724-vojna-bez-vystreliv.html> /23.IV.2013/
⁴ FARKAS, Viktor : Nemilosrdná moc – Je ve hře celý svět? Praha: Euromedia Group – Knižní klub, 2011, s. 199-200.

v skupinkách pokojne postávali občania Košút bez toho, aby ich četníci vyzvali na rozchod. Následne proti účastníkom zhromaždenia vyrukuje oddiel četníkov a zaujme postavenie „na bodáky“. Veliteľ oddielu vyzýva Štefana Majora, aby prišiel k nemu. Medzi veliteľom a poslancom Majorom dochádza k výmene názorov o zákaze schôdze. Četníci začínajú Majora obkľučovať. Keď občania vidia svojho poslanca obkľúčeného, postúpia dopredu a volajú „Nemengedjük!“ (Nedovolíme). V tom Štefan Major, zrazený četníkmi, padá na zem. Četníci sa zoraďujú v šík na povel, proti bezbrannému obyvateľstvu. Vystrašení ľudia sa dávajú na útek. Dedinou sa rozoznejú výstrely. Brutálnemu útoku četníkov padli za obeť traja poľnohospodárski robotníci: 34-ročný Štefan Turzo z Košút, 20-ročný Alexander Žabka, tiež z Košút 16-ročný Ján Gyevát zo Sládkovičova. Niektorí občania utrpeli ťažké zranenia, medzi nimi Július Rappant, Jozef Popluhár, František Psota, Alžbeta Psotová, Jozef Kugler. Ďalší boli zranení ľahšie.

Poslanca Štefana Majora odviezli na Okresný úrad v Galante, a potom do väznice krajinského súdu. Pozatvárali všetkých funkcionárov strany a ďalších komunistov z Košút, predovšetkým tých, ktorí v mene organizácie podpísali žiadosť o povolenie verejnej schôdze. Žiadosť podpísali: Jozef Žabka, Alexander Molnár, Ernest Psota a Michal Sagan. Ďalej zatkli Jána Zrubca, Jána Popluhára, bratov Kuglerovcov, Štefana Bukovského, Cecíliu Hučkovú a ďalších. V Košútoch štátna moc vyhlasuje štatárum. V celom okrese platí absolútny zákaz zhromažďovania. Obete sú pochované v úplnej tajnosti za četníckej asistencie, aby sa pohreb zastrelených nezmenil na politickú demonštráciu celého okolia. Košútske udalosti sa stretli s veľkým ohlasom v celej republike, ale najmä na južnom Slovensku. Komunistická strana vydala tisíce letákov, aby sa verejnosť dozvedela pravdu o krvavých udalostiach v Košútoch a pravdu o buržoáznej demokracii v Československu.

Mikroregión Galanta pred Novembrom 1989 a po ňom

Peter Kolek

Zmyslom tohto príspevku nemá byť charakterizovanie spoločenských a politických pomerov regiónu pred rokom 1989. Túto úlohu prenecháme na objektívne alebo možno aj tendenčné posúdenie budúcim historikom. Príspevok nie je určený ani pre tých spoluobčanov, ktorí pred rokom 1989 žili a pracovali v našom regióne, a teda spoliehajúc na svoju pamäť a vlastnú skúsenosť môžu porovnať, ako bolo pred a neskôr po novembri 1989. Príspevok je ponúkaný skôr pre čitateľov, ktorí v čase tzv. „nežnej revolúcie“ boli deti, školáci alebo len apatickí spoluobčania.

Krátko charakterizujeme dobu pred rokom 1989: neregistrovali sme poníživú nezamestnanosť, pojmy ako drogy, narastajúca kriminalita a organizovaný zločin, život pod hranicou chudoby, zdrvivúca neistota každodenného života, úpadok zdravotníctva, školstva a vo všetkých ďalších oblastiach spoločenského života boli neznáme.

Pravda, každodenný živor nebola idyla. V ústave zakotvená vedúca úloha strany, a z nej vyplývajúci systém nomenklatúrnych kádrov, vytvorili svojský systém fungovania strany a straníckych kádrov vo všetkých sférach spoločenského života, ale aj fungovania hospodárstva. Pôsobenie kádrov, ktoré dostali dôveru a mali byť garantmi napredovania hospodárstva a spoločnosti však väčšinu občanov sklamlali. Neustály ideologický tlak, potlačanie iniciatívy a snaha o akúsi uniformitu nakoniec dostali na námestia ľudí, ktorí dúfali a verili, že môže dôjsť k pozitívnym zmenám. Štrnganie kľúčikov nad hlavami bolo naozaj spontánne. Ľudia naivne verili sľubom. Nastupujúce zmeny však odzvonili túžbam, ilúziám a očakávaniam spoluobčanov. Nastali zá-

važné zmeny. Skúsme týmto zmenám venovať pohľad cez prizmu zamestnanosti a pracovných príležitostí v galantskom regióne.

V oblasti prevládali podniky štátneho a družstevného sektoru skôr miestneho významu, avšak mnohé z nich využívali časť svojich výrobných kapacít aj na export, zatiaľ, čo poľnohospodárstvo intenzifikovalo rastlinnú a živočíšnu výrobu, podieľalo sa na snahe štátu o zabezpečovanie potravinových produktov z vlastných zdrojov krajiny a čiastočne pokryť potrebu technických plodín. Vhodné je spomenúť aj snahu dať ľuďom prácu a vytvárať čo najviac pracovných príležitostí pre ženy.

Spomeňme teda tie podniky, ktoré pred novembrom 1989 úspešne vyrábali, dávali ľuďom pracovnú príležitosť a rozvíjali sa. Dnes už väčšina z nich nepracuje. Ktoré to boli?

TOS Galanta (Továrne obrábacích strojov). Výrobný program produkoval najmä obrábacie stroje, určené zväčša na export. Kapacita a odborná pripravenosť pracovníkov bola na veľmi vysokej úrovni. Počet pracovníkov presahoval 950. Dnes už podnik nepracuje v pôvodnej podobe.

OPP (Okresný priemyselný podnik). Výrobný program dokázal pokryť požiadavky domáceho trhu, avšak veľká časť výrobkov smerovala aj na vývoz. V súčasnosti podnik nepracuje. Počet pracovníkov bol do 800.

OSP (Okresný stavebný podnik). Zamestnával vysoký počet pracovníkov – do 500. Plnil náročné úlohy v oblasti bytovej výstavby, avšak budoval aj priemyselné a komerčné, architektonicky slušne stvárnené objekty s výborným dispozičným riešením. Počet pracovníkov presahoval štyri stovky. Podnik v súčasnosti funguje

s výrazne zúženou kapacitou.

Pozemné stavby Nitra a Pozemné stavby Trnava charakterom svojej výroby zaplnili nenasýtený trh a požiadavky na stavebníctvo. V oboch podnikoch pracovalo do 240 pracovníkov. Oba podniky boli zrušené.

Agrostav Galanta. Realizoval zväčša v poľnohospodárstve využiteľné objekty. Počet pracovníkov bol 140. Podnik v súčasnosti nefunguje.

Medos Galanta. Družstevný podnik, ktorého hlavnou náplňou bol výkup a spracovanie medu. Výrobky podniku boli známe v celej republike a časť produkcie smerovala na export. Podnik vytváral podmienky aj na zamestnanosť žien. Počet pracovníkov bol 130, z toho 90% tvorili ženy.

Milex Galanta. Opäť podnik zamestnávajúci zväčša ženy. Podnik spracovával produkciu mlieka celého okresu. Okrem zásobovania regiónu mliečnymi produktmi plnil podnik aj exportné úlohy. Počet pracovníkov bol 140. Dnes, žiaľ, ani tento podnik nepracuje.

KSOG (Komunálne služby okresu Galanta). Podnik s počtom 820 pracovníkov sa zameriaval na 26 odborov služieb v celom vtedajšom širšom okrese Galanta, najmä v oblasti zdravotno-technických a opravárskych služieb. Zároveň pripravoval ročne až 80 žiakov na rôzne robotnícke profesie.

Polnonákup ROVINA. Úlohou bol výkup a úprava obilnín a príprava osív pre poľnohospodárov. Počet pracovníkov bol okolo 180. Nateraz firma je v súkromných rukách v modifikovanej podobe.

Je potrebné spomenúť aj podniky pôsobiace v poľnohospodárstve.

Štátny majetok. Zamestnával okolo 120 pracovníkov. Mechanizačne dobre vybavený podnik s čoraz väčšou výnosnosťou sa podieľal na samozásobení krajiny poľ-

nohospodárskymi produktmi z rastlinnej a živočíšnej výroby.

JRD. Počet zamestnancov bol do 100. Podobne ako ŠM úspešne produkoval potravinárske plodiny a zároveň aj technické plodiny.

Hydinárske závody. Vytvárali pracovné príležitosti celkom pre 70 zamestnancov zväčša žien. Náplňou bolo spracovanie, skladovanie porazenej hydiny a zásobovanie domáceho trhu.

Západoslovenské nábytkárske závody. Modernou technológiou vybavený podnik dokázal plniť náročné exportné úlohy a pokryť domáci trh v modernom a slušnom štandarde. Počet pracovníkov dosahoval 800. V súčasnosti podnik už nefunguje.

Z tohto stručného prehľadu je zrejmé, že

ich výroba bola utlmená, alebo pretransformovaná. Celkovo sumár zrušených pracovných príležitostí je pre región alarmujúci. Výroba a služby sú zväčša v súkromných rukách. Podobne aj niekdajšie výrobné kolosy v bývalom širšom galantskom okrese (Duslo Šaľa, Niklová huta Sereď a pod.) sú dnes v súkromných rukách a hlavným motívom ich aktivity je tvorba zisku za každú cenu – podľa možností na úkor tvorcov ich hodnôt. Život sa po novembri 1989 značne zmenil. Dnes čoraz viac obyčajných občanov už aj nahlas tvrdí, že za tzv. socializmu možno nebolo lepšie, bežný občan však mal väčšie istoty. Nie však také, ktoré sú sľubované niektorými hnutiami a politickými stranami. Aké je teda riešenie? Koľko si treba uvedomiť, že diktát Bruselu

sa nezameriava v prospech občanov Slovenska. Je konečne potrebné vytriezviť zo sľubov hnutí, politických strán a ich reprezentantov. Aj doma máme dostatok nasledovaniachodných príkladov. Tvorivý duch, iniciatíva a dobrý úmysel nie sú produktmi len západného sveta. Príklad „Slušovic“, ale napríklad aj Tomáša Baťu sú produkty nášho domáceho naturelu, usilovnosti, skromnosti a pracovitosti. Terajšie volebné obdobie by mohlo skončiť nezodpovedné a dobrodružné účinkovanie našich politických „šamanov“, dobrodruhov a zlodějov. V budúcich volebných obdobiach dajme dôveru len reálnym, konkrétnym a splniteľným sľubom. Dajme dôveru ľuďom a stranám, ktoré by mohli byť zárukou istôt a očakávaní ľudí.

Aký je kapitalizmus súčasnosti

Pavol Suško

V Krokoch č. 4/2013 sme písali o konaní 15. zjazdu Komunistickej strany Ruskej federácie. Sľúbili sme vrátiť sa k niektorým jeho záverom.

Skúsenosti ukazujú, že pre úspešné vedenie politického zápasu strany je veľmi dôležité správne a objektívne hodnotenie situácie, v ktorej politický zápas prebieha. Z toho môže vychádzať voľba správnej taktiky, obsahu politiky, hesiel, krátkodobých cieľov, ale aj foriem a metód činnosti.

Komunistická strana Ruskej federácie vidí súčasnú situáciu vo svete takto:

1. Formou imperializmu súčasnej epochy sa stal globalizmus.
2. Prebieha rozsiahly a všestranný útok kapitálu na práva pracujúcich.
3. Vzrastá agresivita imperializmu na svetovej scéne a hrozba novej veľkej vojny.
4. Svetová finančno – ekonomická kríza vyjadruje nové štádium rozkladu kapitalizmu.
5. Rýchlo sa rozrastá škála rozvojových krajín, ktoré sú výzvou na hegemoniu amerického imperializmu.
6. Silnie robotnícke a ľudové hnutie, aktivizujú sa komunistické strany.
7. Vzrastá význam socializmu ako nevyhnutnej a jedinej alternatívy kapitalizmu.
8. Stále otvorenejším javom je spoliehanie sa finančno-oligarchického kapitalizmu na najreakčnejšie a najzlvestnejšie sily.

Zjazd konštatoval, že všeobecná kríza

kapitalizmu trvá už storočie, len sa raz oslabuje, raz zosilňuje. Na konci 20. storočia sa dočasne stabilizovala, čo však bolo spojené s rozkladom ZSSR a ďalších socialistických krajín. Za uplynulých dvadsať rokov sa však protiklady kapitalizmu ďalej prehľbovali a jeho „zahnívanie“ zasiahlo všetky oblasti systému – výrobu, financie, politiku, kultúru i morálku.

Už viac ako päť rokov svet žije v ostrej finančno-ekonomickej kríze. V eurozóne kríza odhalila charakteristické črty kapitalistickej integrácie, kde veľký kapitál rozširuje svoje možnosti a bohatne na úkor pracujúcich mas. **Lisabonskou zmluvou bola prijatá doktrína neoliberalizmu.**

Sú prijímané rôzne koncepcie, ako napríklad, „prisnej ekonomiky“, „rozšírenia Európy v záujme prekonania krízy“, programy „finančného ozdravenia“ a podobne, čo je však len legálnym umožnením privlastnenia zdrojov veľkým kapitálom. Podmienky života a práce ľudí sa zhoršujú.

Dlhová kríza nevznikla vinou „platobnej neschopnosti“ Grécka. Na vine je súhrn činnosti oligarchie, vlád niekoľkých krajín a vedenia celého radu bánk. Výstupu z Európskej únie Grécka, Španielska, Portugalska, Írska sa ich vlády bránia nie preto, že by to vyvolalo krach v ekono-

mike eurozóny. **Je to preto, že by vznikla reálna možnosť odpísať dlhy týchto krajín voči konkrétnym bankám.** A politické elity týchto krajín nie sú pripravené „stúpiť na krk“ finančnému kapitálu.

Zvláštnosťou súčasnej finančno-ekonomickej krízy je, že zasiahla celý svet a týka sa príbuzných oblastí, vrátane energetiky a surovín. Ako nikdy predtým sa vyhrotili problémy životného prostredia.

Súčasný rozvoj výroby a technológií, prostriedkov spojenia a komunikácie prispieva k objektívnemu procesu zblížovania krajín a národov. Tomu napomáha vedecko-technická revolúcia, ktorá otvára pred ľudstvom obrovské možnosti ekonomického rastu a sociálneho pokroku. Avšak zachovanie kapitalizmu deformuje tieto procesy. **Globalizácia sa mení na globalizmus.**

USA a niektoré iné krajiny, v ktorých sa rozmiestnilo imperialistické centrum, si prisvojujú rozhodujúci podiel svetového bohatstva. Uskutočňuje sa okrádanie formálne nezávislých krajín, prebieha skutočná kolonizácia zo strany veľkého kapitálu. Na to sa využívajú také mechanizmy ako sú dlhové špirály, podpora daňových rajov, činnosť ratingových agentúr.

Kapitál sa centralizuje, koncentruje, aj

za cenu privatizácie a rozrušenia sociálnych funkcií štátu. Prudko vzrástol význam finančných špekulácií. KSRF konštatuje, že nadhodnota sa stále viac prenáša z výrobnjej sféry do vreciek finančných monštier. To je príklad USA, EÚ a Japonska. Prehľbuje sa nespravodlivé prerozdelenie príjmov medzi prácou a kapitálom. Rastie nezamestnanosť. Zhoršuje sa sociálna situácia.

Snaha o maximalizáciu a nahromadenie kapitálu sa negatívne odráža na stave životného prostredia. Pod zámenkou „boja s krízou“ imperialisti zosilňujú koncentráciu ekonomickej a politickej moci v rukách najväčších finančno-ekonomických skupín. Od nadnárodného kapitálu stále viac závisí kapitál v každej krajine. Rastie moc veľkých monopolov. Zosilňuje sa ich vplyv na medzinárodné štruktúry, ako sú Medzinárodný menový fond, Svetová banka, Svetová obchodná

organizácia, NATO. Urýchlené zrastanie ekonomickej moci kapitálu s inštitúciami politickej moci odovzdáva do jeho dispozície rastúci represívny aparát najsilnejších štátov. **Imperializmus aktivizuje politiku novej kolonizácie sveta.**

To, čo prebieha v rôznych častiach planéty potvrdzuje presnosť marxisticko-leninskej analýzy – v snahe za udržanie ziskov kapitalizmus uplatňuje všetky možné spôsoby, ako je zosilnenie vykoisťovania, finančné špekulácie, vojenské dobrodružstva.

Na analýzu súčasného kapitalistického hospodárstva majú ruskí komunisti presný nástroj – leninskú charakteristiku imperializmu. Ten je aktuálna aj v 21. storočí. Potvrdzuje aj charakteristiku globalizmu. Toto sú jeho hlavné črty:

1. Prebieha plné podmanenie výrobného, priemyslového kapitálu kapitálom finanč-

ným, špekulatívnym.

2. „Trhové vzťahy“ sa zmenili na umelý mechanizmus neekonomického nátlaku, neekvivalentnej výmeny a okrádania celých krajín a národov.

3. Globálny model „medzinárodnej delby práce“ zaistuje kriklavú sociálnu nerovnosť v celoplanetárnom meradle.

4. Prudko vzrastá politický vplyv nadnárodných korporácií a finančno-priemyslových skupín, ktoré pretendujú na neohraničenú suverenitu vo svojej činnosti.

5. Vlády jednotlivých krajín strácajú kontrolu nad procesmi vo svetovej ekonomike. Revízia základných noriem medzinárodného práva slúži v prospech vytvárania štruktúr globálnej moci.

6. Informačno-kultúrna expanzia sa aktívne využíva ako forma agresie. Prebieha duchovná unifikácia na najprimitívnejšej úrovni. Vykoreňuje sa národná svojbytnosť krajín a národov.

Komunisti idú do volieb

Ústredný výbor KSS na svojom mimoriadnom zasadnutí na konci marca predbežne schválil účasť strany vo všetkých nadchádzajúcich voľbách v rokoch 2013-2014. V tomto období sa uskutočnia voľby do vyšších územných celkov, do európskeho parlamentu a voľba prezidenta SR.

Najväčší dôraz bude strana klásť na voľby do VÚC, nielen preto, že prebehnú ako prvé, ale najmä z dôvodu, že KSS má ambíciu zastupovať ľudí aj v komunálnej politike, ktorá sa bezprostredne dotýka obyvateľov jednotlivých regiónov.

Ani voľby do európskeho parlamentu strana nepodceňuje. Presne o rok sa budú konať eurovoľby a KSS je momentálne v štádiu výberu kandidátov na úrovni ZO, ktorí budú dôstojne reprezentovať postoje KSS voči EÚ a v prípade zvolenia, budú jasným hlasom všetkých voličov, ktorí nesúhlasia s doterajším smerovaním EÚ a jeho dopadu na Slovensko.

Najdlhší čas na prípravu vedenie ponechá na voľbu prezidenta SR. Spolu s návrhmi kandidátov do eurovoľieb bude členská základňa navrhovať aj potenciálnych kandidátov, ktorí by sa volieb zúčastnili vo farbách KSS. Výber kandidáta nebude podmienený členstvom v strane. V KSS prebehne rozsiahla diskusia na tému spoločného účasti v prezidentských voľbách.

Redakcia

Fajčenie alebo zbrane?

Justína Slivonová

Z listov čitateľov

V poslednej dobe sa čoraz častejšie diskutuje o fajčení - kde sa môže a kde sa nemôže fajčiť. Ja osobne fajčiarov nepodporujem. Každý z nich je zodpovedný sám za seba, či sa pošle na smrť skôr alebo nie.

Ministerka zdravotníctva sa snaží určiť, kde sa fajčiť môže a kde nie. Už je určené, že na zastávkach sa nesmie. Len sa pozrite, koľko je ohorkov v okolí zastávok! Čo ak by sa pani ministerka zdravotníctva dohodla s ministrom obrany, aby sa radšej venovali boju za zákaz vyrábania zbraní po celom svete. Veď akékoľvek zbrane, zabíjajú ľudí. Aj tých, čo nefajčia.

Prečo, po rozpade socialistického tábora, zrušení RVHP a Varšavskej zmluvy, sme ihneď vstúpili do NATO, a posielame tak našich vojakov, teda „profesionálov“ do bojových operácií všade, kde pôsobia USA?

Prečo nevyhlásime naše malé Slovensko za „neutrálny štát“? V televízii ukazovali, ako si naši profesionáli, vrátane jednej ženy, poslušne plnili svoju povinnosť. Pýtam sa, koľko to stojí náš štát? Nemohli by sme tieto financie využiť efektívnejšie? Takto by nebolo bezdomovcov, rodili by sa deti v riadnych rodinách, boli by byty, istoty atď.